P9_TA(2021)0464

Digitalizace evropského podávání zpráv, monitorování a auditu

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 23. listopadu 2021 obsahující doporučení Komisi k digitalizaci evropského podávání zpráv, monitorování a auditu (2021/2054(INL))

(2022/C 224/02)

Evropský parlament,

— s ohledem na článek 225 Smlouvy o fungování Evropské unie,

— s ohledem na čl. 322 odst. 1 a článek 325 Smlouvy o fungování Evropské unie,

— s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 ze dne 18. července 2018, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie, mění nařízení (EU) č. 1296/2013, (EU) č. 1301/2013, (EU) č. 1303/2013, (EU) č. 1304/2013, (EU) č. 1309/2013, (EU) č. 1316/2013, (EU) č. 223/2014 a (EU) č. 283/2014 a rozhodnutí č. 541/2014/EU a zrušuje nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012 (finanční nařízení) ([1]),

— s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) ([2]),

— s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1371 ze dne 5. července 2017 o boji vedeném trestněprávní cestou proti podvodům poškozujícím finanční zájmy Unie (směrnice o ochraně finančních zájmů) ([3]),

— s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/843 ze dne 30. května 2018, kterou se mění směrnice (EU) 2015/849 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu a směrnice 2009/138/ES a 2013/36/EU (směrnice o boji proti praní peněz) ([4]),

— s ohledem na čl. 22 odst. 4 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost ([5]),

— s ohledem na společné prohlášení Evropského parlamentu a Komise o sběru údajů pro účinné kontroly a audity ([6]),

— s ohledem na interinstitucionální dohodu ze dne 16. prosince 2020 mezi Evropským parlamentem, Radou Evropské unie a Evropskou komisí o rozpočtové kázni, spolupráci v rozpočtových záležitostech a řádném finančním řízení, jakož i o nových vlastních zdrojích, včetně plánu zavádění nových vlastních zdrojů,

— s ohledem na své usnesení ze dne 14. května 2020 obsahující připomínky, které jsou nedílnou součástí rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění souhrnného rozpočtu Evropské unie na rozpočtový rok 2018, oddíl III – Komise a výkonné agentury ([7]),

— s ohledem na své usnesení ze dne 29. dubna 2021 obsahující připomínky, které jsou nedílnou součástí rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění souhrnného rozpočtu Evropské unie na rozpočtový rok 2019, oddíl III – Komise a výkonné agentury ([8]),

([1]) Úř. věst. L 193, 30.7.2018, s. 1.
([2]) Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1.
([3]) Úř. věst. L 198, 28.7.2017, s. 29.
([4]) Úř. věst. L 156, 19.6.2018, s. 43.
([5]) Úř. věst. L 57, 18.2.2021, s. 17.
([6]) Úř. věst. C 58 I, 18.2.2021, s. 2.
([7]) Úř. věst. L 417, 11.12.2020, s. 381.
([8]) Přijaté texty, P9_TA(2021)0164.

Úterý 23. listopadu 2021

— s ohledem na bod 24 závěrů Evropské rady ze 17. až 21. července 2020 o víceletém finančním rámci na období 2021–2027,

— s ohledem na prohlášení Soudního dvora ve spojených věcech C-465/00, C-138/01 a C-139/01 Österreichischer Rundfunk ([9]), že platí „právo daňových poplatníků a veřejného mínění být obecně v demokratické společnosti informován o používání veřejných příjmů.“,

— s ohledem na studii vypracovanou Tematickou sekcí Rozpočtové záležitosti na žádost Výboru pro rozpočtovou kontrolu nazvanou „Padesát největších příjemců prostředků SZP a prostředků na politiku soudržnosti v každém členském státě EU“,

— s ohledem na studii posuzování evropské přidané hodnoty vypracovanou Výzkumnou službou Evropského parlamentu nazvanou „Digitalizace evropského podávání zpráv, monitorování a auditu“,

— s ohledem na zvláštní zprávu Účetního dvora č. 4/2020 nazvanou „Využívání nových zobrazovacích technologií k monitorování společné zemědělské politiky: pokrok je celkově stabilní, ale u monitorování klimatu a životního prostředí je pomalejší“;

— s ohledem na články 47 a 54 jednacího řádu,

— s ohledem na zprávu Výboru pro rozpočtovou kontrolu (A9-0311/2021),

A. vzhledem k tomu, že podle článku 15 Smlouvy o fungování Evropské unie mají orgány, instituce a jiné subjekty Unie jednat co nejotevřeněji;

B. vzhledem k tomu, že pokud jde o plnění rozpočtu, znamená uplatnění této zásady, že by evropští občané měli vědět, kde a za jakým účelem jsou prostředky Unie vynakládány; konstatuje, že počet mimorozpočtových nástrojů nadále roste, a domnívá se, že nástroje, jako je např. Next Generation EU, podléhají přímému řízení Komise; zdůrazňuje, že Parlament musí plnit svůj mandát v oblasti rozhodování o rozpočtu, kontroly jeho plnění a udělování absolutoria; žádá, aby bylo finanční nařízení novelizováno tak, aby měl Parlament možnost vykonávat nad těmito novými mechanismy kontrolu v souladu se svým mandátem; zdůrazňuje, že to má zvláštní význam v souvislosti s digitalizací evropského podávání zpráv, monitorování a auditu;

C. vzhledem k tomu, že pokud má veřejnost tyto výdaje akceptovat a má být zajištěna jejich dohledatelnost, spolehlivost a lepší kontrola – včetně zamezení nesprávného využívání prostředků, korupce, podvodů a střetů zájmů – musí být o nich veřejnost lépe informována a musí být zajištěna naprostá transparentnost;

D. vzhledem k tomu, že aktuální pravidla pro uveřejňování informací o příjemcích finančních prostředků a dalších údajů jsou obsažena v článku 38 finančního nařízení;

E. vzhledem k tomu, že rozdíly v uplatňování těchto pravidel vedly k tomu, že dnes existuje jeden systém pro podávání zpráv v souvislosti se SZP v každém členském státě a současně více než 250 systémů pro podávání zpráv v rámci strukturální politiky a politiky soudržnosti za všechny členské státy dohromady;

F. vzhledem k tomu, že v současné době existují velké rozdíly v tom, jak jsou tyto systémy koncipovány, jak fungují a jak z nich lze získávat informace a sdílet je;

G. vzhledem k tomu, že roztříštěnost údajů v případě přímého, nepřímého nebo sdíleného řízení prostředků Unie způsobuje, že identifikovat konečné příjemce prostředků je velmi obtížné, ne-li přímo nemožné;

H. vzhledem k tomu, že existuje mnoho systémů, které neobsahují jedinečná identifikační čísla fyzických a právnických osob;

I. vzhledem k tomu, že současné systémy ve většině případů neobsahují informace o vlastnících firem resp. jejich skutečných majitelích (beneficial owners); vzhledem k tomu, že digitalizace evropského podávání zpráv, monitorování a auditu je nejvhodnějším nástrojem proti dezinformacím, kterým zabráníme tehdy, budou-li veřejně k dispozici veškeré informace, jež nejsou citlivé;

([9]) ECLI:EU:C:2003:294, bod 85.

J. vzhledem k tomu, že Parlament několikrát žádal Komisi, aby poskytla informace o 50 největších příjemcích prostředků ze SZP a strukturálních fondů v každém členském státě, ale odpovědi, které zatím dostává, jsou neúplné a neuspokojivé;

K. vzhledem k tomu, že Parlament dal v roce 2020 podnět k výzkumu, jehož cílem bylo identifikovat na základě veřejně dostupných informací 50 největších příjemců prostředků ze SZP a strukturálních fondů v každém členském státě; tento výzkum přinesl zajímavá zjištění, ale také názorně ukázal, jak obtížné je někdy identifikovat konečné příjemce;

L. vzhledem k tomu, že současná situace fakticky znemožňuje získat přehled o tom, kolik peněz dostávají koneční příjemci ze SZP a ze strukturální politiky a politiky soudržnosti;

M. vzhledem k tomu, že ze závěrů, které Účetní dvůr prezentoval na veřejném slyšení ve Výboru pro rozpočtovou kontrolu dne 2. září 2021, jasně vyplynulo, že je třeba zlepšit transparentnost stávajícího systému dohledu nad finančními prostředky Unie;

N. vzhledem k tomu, že některé společnosti a fyzické osoby působí ve více než jednom členském státě, kde také pobírají dotace Unie; společnosti mají někdy velmi složitou a neprůhlednou strukturu, takže Komise nedokáže sledovat celkovou částku, kterou každá z těchto nadnárodních společností nashromáždila;

O. vzhledem k tomu, že Evropská rada v souvislosti s dohodou hlav států a předsedů vlád o VFR na období 2021–2027 ve dnech 17.–21. července 2020 v bodě 24 svých závěrů uznala, že pro účely kontroly a auditu je zapotřebí více informací o konečných příjemcích finančních prostředků Unie;

P. vzhledem k tomu, že všechny tyto faktory dokládají, že je naléhavě nutné vytvořit jediný transparentní a snadno použitelný standardizovaný interoperabilní digitální systém pro celou Unii, založený pokud možno na zásadách open source, prostřednictvím něhož by prováděcí orgány členských států podávaly zprávy o příjemcích prostředků ze SZP, strukturálních fondů a Fondu soudržnosti a o příjemcích všech ostatních prostředků, s cílem umožnit vnitrostátním kontrolním a auditním orgánům, OLAF a EPPO a ostatním orgánům a institucím Unie získávat spolehlivé informace o totožnosti konečných příjemců a o tom, kolik prostředků dostávají a ze kterých fondů;

Q. vzhledem k tomu, že veřejnost by měla mít v co největší míře přístup k informacím o přímých a konečných příjemcích finančních prostředků Unie v souladu s platnými pravidly pro ochranu údajů a ustálenou judikaturou Soudního dvora Evropské unie (dále jen „Soudní dvůr“) týkající se zveřejňování údajů o příjemcích finančních prostředků Unie;

R. vzhledem k tomu, že tento systém by měl zajistit harmonizaci formátu údajů, měl by být strojově čitelný, obsahovat jedinečná identifikační čísla, zahrnovat funkce vyhledávání a třídění a měl by být interoperabilní, aby bylo možné údaje agregovat nejen v rámci jedné politiky nebo fondu, ale napříč všemi politikami, fondy a členskými státy, a měl by se vztahovat na přímé, nepřímé i sdílené řízení;

S. vzhledem k tomu, že tento systém by měla vyvinout Komise, aby byla zajištěna úplná interoperabilita, včetně automatického překladu hlavních prvků systému, a aby mohl být tento systém co nejdříve zaveden ve všech členských státech a u všech politik a fondů;

T. vzhledem k tomu, že při vývoji systému je třeba dbát na nejvyšší úroveň kybernetické bezpečnosti, aby systém nebyl ohrožen kybernetickými útoky, bude-li používán ve všech členských státech;

U. vzhledem k tomu, že vývoj systému by měl být financován z rozpočtu Unie a měl by být poskytnut členským státům a regionálním orgánům, které mají provoz a údržbu systémů pro podávání zpráv na starosti, a stejně tak i novinářům, zástupcům občanské společnosti a široké veřejnosti, a to spolu se školením pro ty, kteří odpovídají za každodenní provoz těchto systémů;

V. vzhledem k tomu, že není realistické, aby systémy pro podávání zpráv v souvislosti se SZP a strukturální politikou a politikou soudržnosti byly neustále aktualizovány a doplňovány o nejnovější informace o vlastnictví společností, a tedy o konečných příjemcích; namísto toho by systémy měly být automaticky propojeny s veřejnými databázemi podniků a se společnými databázemi konečných příjemců;

W. vzhledem k tomu, že přímými příjemci peněz ze SZP nebo strukturálních fondů jsou často veřejné subjekty a tyto prostředky jsou poté vypláceny dalším příjemcům v rámci provádění konkrétního programu; vzhledem k tomu, že v takových situacích by veřejný subjekt měl mít také povinnost podat zprávu o tom, kdo byli koneční příjemci; vzhledem k tomu, že digitální systém by měl zahrnovat interoperabilitu mimo jiné s interními systémy příslušných vnitrostátních subjektů a orgánů a řídících a platebních orgánů a s vnitrostátními databázemi veřejných zakázek;

X. vzhledem k tomu, že takový interoperabilní systém by měl dodržovat pravidla obecného nařízení o ochraně osobních údajů a přiměřená pravidla de minimis pro zveřejňování údajů;

Y. vzhledem k tomu, že údaje o příjemcích prostředků ze SZP a ze strukturální politiky a politiky soudržnosti by měly být veřejnosti k dispozici po dobu nejméně pěti let;

Z. vzhledem k tomu, že pravidla pro zveřejňování údajů o příjemcích prostředků z politik ve sdíleném řízení by měla být co nejvíce harmonizována s pravidly, která se vztahují na informace o příjemcích prostředků v řízení přímém; vzhledem k tomu, že je třeba více a lépe využívat družicové údaje, a odstraňovat tak překážky, které v současné době brání platebním agenturám v širokém využívání nových technologií ([10]);

1. žádá Komisi, aby v souladu s doporučeními uvedenými v příloze tohoto návrhu usnesení předložila do konce roku 2021 nezbytné legislativní návrhy na změny finančního nařízení, a to mimo jiné v rámci jeho chystaného přezkumu;

2. domnívá se, že finanční dopady požadovaného návrhu by měly být hrazeny z rozpočtu Unie;

3. domnívá se, že pokud mají mít občané důvěru v unijní orgány, musí být možné se spolehnout na to, že unijní fondy jsou řízeny řádně, což rovněž zvýší věrohodnost projektu další evropské integrace;

4. vzhledem k tomu, že motorem strategických inovací vedoucích k digitální transformaci jsou cloudové služby a že za důležitý krok tímto směrem je třeba považovat zahájení činnosti Evropské aliance pro průmyslová data, edge a cloud v červenci 2021;

5. zdůrazňuje, že prvním předpokladem podpory v oblasti finančního řízení prostředků Unie jsou jasná, srozumitelná a rovná pravidla pro nároky na podporu nebo účast na výdajových programech;

6. je pevně přesvědčen, že nejúčinnějším a nejúčelnějším způsobem, jak dále posílit ochranu financí Unie a umožnit ještě větší kontrolu, je vytvořit integrovaný, interoperabilní a harmonizovaný systém pro shromažďování, monitorování a analýzu informací o konečných příjemcích ve všech členských státech;

7. domnívá se, že zásadní součástí snahy o důvěryhodnost finančního řízení prostředků Unie je transparentnost při uplatňování pravidel, a tedy i transparentnost ohledně totožnosti příjemců peněz z různých fondů a programů stejně jako částek, které dostávají, a politiky prevence podvodů; konstatuje, že v souladu s platnými pravidly pro ochranu údajů a ustálenou judikaturou Soudního dvora je třeba, aby byly při zveřejňování údajů o příjemcích uplatňovány prahové hodnoty de minimis;

8. domnívá se dále, že transparentnost, kterou přinese integrovaný, interoperabilní a harmonizovaný systém, jenž vznikne díky programu digitalizace, by mohla být nejlepším nástrojem boje proti dezinformacím ve všech členských státech;

9. domnívá se, že transparentnost ohledně konečných příjemců je rovněž velmi účinným nástrojem proti nesprávnému využívání prostředků, střetům zájmů, podvodům a korupci v souvislosti s vynakládáním a rozdělováním prostředků Unie;

10. je přesvědčen, že transparentnost veřejných prostředků zlepšuje možnosti kontroly veřejných orgánů a zvyšuje důvěru občanů v jejich fungování;

([10]) Zvláštní zpráva EÚD č. 4/2020: Využívání nových zobrazovacích technologií k monitorování společné zemědělské politiky: pokrok je celkově stabilní, ale u monitorování klimatu a životního prostředí je pomalejší.

11. zdůrazňuje, že transparentnost ohledně konečných příjemců zajistí, aby celostátní a regionální správní orgány odpovědné za audit, kontrolu a udělování absolutoria, stejně jako Komise, Rada a Parlament mohly lépe a přesněji zajišťovat, aby byly peníze vynakládány účinně, a aby byly prostředky v případě podvodu nebo jiného případu nesprávného využití prostředků vymáhány podle pravidel a politických ambicí; zdůrazňuje, že i Účetní dvůr, OLAF a EPPO budou moci plnit své povinnosti účinněji a přesněji, pokud budou mít plný přístup k úplným a spolehlivým informacím;

12. dále zdůrazňuje, že transparentnost ohledně konečných příjemců poskytne novinářům, zástupcům občanské společnosti a široké veřejnosti mnohem lepší možnosti k tomu, aby mohli vyjadřovat legitimní obavy a pochybnosti, a poukazovat tak na potenciální případy nesprávného využití finančních prostředků Unie nebo podvodů či na podezření z účasti politicky exponovaných osob;

13. domnívá se, že v současné situaci není možné získat přiměřeně úplný obraz o tom, kdo dostává kolik prostředků, zejména z fondů ve sdíleném řízení, mimo jiné z důvodu nemožnosti sdružovat částky týkající se téhož přímého či konečného příjemce nebo skutečného majitele, což je nepřijatelné a musí se co nejdříve změnit, má-li se zvýšit transparentnost a účinnost vynakládání finančních prostředků Unie;

14. je pevně přesvědčen o tom, že nejúčinnějším způsobem, jak tuto situaci napravit, je revize příslušných částí finančního nařízení s cílem zvýšit transparentnost ohledně toho, kdo prostředky dostává, v jaké výši a z kterých unijních fondů a programů;

15. zdůrazňuje, že taková změna finančního nařízení může znamenat změny odvětvových právních předpisů týkajících se fondů a programů;

16. zdůrazňuje, že ke změně by mělo dojít v rámci chystaného přezkumu finančního nařízení, který bude podle oznámení Komise představen v posledním čtvrtletí roku 2021;

17. je přesvědčen, že přezkum finančního nařízení by měl zahrnovat pevný právní základ pro povinné používání otevřených a standardizovaných údajů o veřejných zakázkách a jeho výsledkem by mělo být povinné používání IT systémů pro rozpočtovou kontrolu a zajištění jejich interoperability s národními a regionálními databázemi;

18. zdůrazňuje, že tato revize by měla vést k tomu, že budou používány standardizované datové soubory a bude možné identifikovat konečné příjemce prostředků; domnívá se, že povinné shromažďování určitých informací pro účely auditu a kontroly musí zahrnovat minimálně registrační číslo právnických osob, vnitrostátní identifikační číslo fyzických osob, údaj o typu příjemce, subdodavatelích a skutečných vlastnících, údaj o tom, zda příjemce rovněž dostává státní podporu, a jeho kontaktní údaje; zdůrazňuje, že přístup k citlivým údajům prostřednictvím interoperabilního digitálního systému podávání zpráv a monitorování musí být omezen na odpovědné vnitrostátní a evropské orgány, instituce a subjekty pro účely auditu, kontroly a udělení absolutoria a musí být v přísném souladu s požadavky na ochranu údajů;

19. zdůrazňuje, že Komise by měla zajistit, aby používání integrovaných a standardizovaných nástrojů pro podávání zpráv a monitorování bylo v členských státech povinné a plně implementované, a nefungovalo již pouze na dobrovolném základě;

20. zdůrazňuje, že tato revize by měla dále zajistit, aby v případě, kdy je přímým příjemcem finančních prostředků Unie právnická osoba, bylo vždy možné identifikovat její skutečné majitele;

21. zdůrazňuje, že v situacích, kdy je přímým příjemcem společnost vlastněná jinou společností, by mělo být možné identifikovat také skutečné majitele druhé společnosti, a že by tato povinnost měla platit pro všechny společnosti, které jsou součástí dané vlastnické struktury; domnívá se proto, že mateřské společnosti by měly příjemcům přidělovat jedinečná identifikační čísla tak, aby každá dceřiná společnost měla pořadové číslo, které umožní skutečně zjistit, ke kterým konečným příjemcům a skutečným vlastníkům peníze směřují;

22. podotýká, že tato povinnost identifikovat skutečného majitele by měla platit minimálně vždy, kdy jedna fyzická nebo právnická osoba vlastní více než 15 % dané společnosti; zdůrazňuje, že akcie společnosti patřící příbuzným by se měly sčítat a počítat, jako by patřily jedné osobě;

23. podotýká, že povinnost být schopen identifikovat skutečné majitele společnosti by měla platit také u společností se sídlem ve třetí zemi;

24. konstatuje, že revize finančního nařízení by měla rovněž zajistit, aby veřejné subjekty, které jsou přímými příjemci prostředků Unie, měly povinnost podávat zprávy o konečných příjemcích prostředků, tj. zda se jedná o fyzické nebo právnické osoby odlišné od samotného veřejného subjektu; zdůrazňuje, že je nezbytné, aby digitální systém zahrnoval interoperabilitu s interními systémy příslušných vnitrostátních institucí a orgánů, řídících a platebních orgánů, stejně jako s vnitrostátními databázemi veřejných zakázek;

25. vyzývá Komisi, aby vyvinula systém zajišťující digitalizaci evropského podávání zpráv, monitorování a auditu v souvislosti se SZP, politikami fondu soudržnosti a strukturálních fondů a dalšími politikami a zpřístupnila tento systém účastníkům finančních operací a subjektům odpovědným za úkoly v oblasti plnění rozpočtu, včetně příslušných celostátních a regionálních orgánů ve sdíleném řízení;

26. zdůrazňuje, že takový systém by měl být co nejvíce založen na zásadách open source a měl by ke shromažďování, srovnávání a agregování informací a údajů o přímých a konečných příjemcích finančních prostředků Unie pro účely kontroly, auditu a absolutoria využívat standardizované datové soubory a opatření; zdůrazňuje, že prvním krokem ke zvýšení důvěry občanů ve veřejné instituce by měla být elektronická identita;

27. zdůrazňuje, že tento systém by měl být vyvinut s cílem zajistit úplné dodržování zásad transparentnosti, jak jsou uvedeny v hlavě II, kapitole 8 finančního nařízení;

28. zdůrazňuje, že takový systém by měl být přístupný novinářům, zástupcům občanské společnosti a široké veřejnosti, aby se napomohlo výzkumu využívání veřejných prostředků a případně i odhalily podvody, a to při dodržení pravidel obecného nařízení o ochraně osobních údajů;

29. požaduje, aby byl tento systém vyvinut do dvou let a zpřístupněn bezplatně a aby orgány odpovědné za podávání zpráv v členských státech měly povinnost ho používat;

30. zdůrazňuje, že současně s vývojem tohoto systému by mělo být celostátním a regionálním orgánům a příslušným orgánům Unie, včetně Parlamentu, Komise, Účetního dvora, OLAF a případně EPPO, umožněno provádět účinné kontroly střetů zájmů, nesrovnalostí, případů dvojího financování a zneužívání finančních prostředků, a to i s využitím moderních počítačových nástrojů, jako je ARACHNE;

31. poukazuje na skutečnost, že takový systém by umožnil velmi rychlou identifikaci opakujících se a případně nadměrně zastoupených příjemců finančních prostředků Unie, a to včetně vítězů zadávacích řízení;

32. žádá Komisi, aby zajistila, že v rozpočtu Unie budou na tento systém k dispozici nezbytné finanční prostředky spolu s prostředky na školení a technickou pomoc pro zaměstnance celostátních a regionálních orgánů, které s ním budou pracovat;

33. podotýká, že aktualizované údaje o vlastnictví společností nemohou být přímo obsaženy v novém systému; konstatuje totiž, že takový požadavek by znamenal, že by řídící orgány nesly odpovědnost za údaje o společnostech, za něž neodpovídají;

34. požaduje, aby byl systém koncipován tak, aby byl automaticky propojen s databázemi obsahujícími aktualizované informace o vlastnictví společností a interoperabilitě s interními systémy příslušných vnitrostátních institucí a orgánů, řídících a platebních orgánů a s vnitrostátními databázemi veřejných zakázek;

35. žádá, aby informace o příjemcích finančních prostředků Unie byly veřejně dostupné po dobu nejméně pěti let;

36. zdůrazňuje, že tento systém by měl respektovat pravidla Unie pro ochranu údajů a ustálenou judikaturu Soudního dvora; podotýká, že existují rozdíly mezi úrovní podrobnosti informací, které je třeba shromažďovat, agregovat a uchovávat pro účely auditu, kontroly a udělování absolutoria, a mezi údaji, které lze zpřístupnit veřejnosti; zdůrazňuje, že orgány odpovědné za audit, kontrolu a udělování absolutoria musí mít plný přístup ke všem dostupným informacím, přičemž zveřejňování údajů může být omezeno platnými požadavky na ochranu údajů a prahovými hodnotami de minimis;

37. zdůrazňuje, že tento systém musí být účinně chráněn před kybernetickými hrozbami; žádá Komisi, aby investovala do softwaru kybernetické bezpečnosti na vysoké úrovni a prováděla pravidelné testy s cílem odhalit potenciální slabiny;

38. uznává, že tento systém by měl respektovat pravidla týkající se minimálních částek, u nichž údaje nebudou zpřístupněny veřejnosti; zdůrazňuje však, že odpovědné orgány by měly vždy agregovat všechny finanční prostředky, které jsou vypláceny jednomu příjemci, a pokud celková částka vyplácená jednomu příjemci překročí minimální částku, měly by být zveřejněny informace týkající se všech plateb provedených u tohoto příjemce;

39. žádá Komisi, aby zajistila, že tento systém bude také v co největší míře využíván pro fondy a politiky v rámci přímého řízení, a to se stejnými pravidly týkajícími se transparentnosti jako pro příjemce finančních prostředků z programů Unie;

40. zdůrazňuje, že při ochraně finančních zájmů Unie hraje rovněž důležitou úlohu stávající systém včasného odhalování rizik a vylučování hospodářských subjektů (EDES); je znepokojen tím, že se EDES vztahuje pouze na fondy využívané v přímém řízení, které představují jen asi 20 % finančních prostředků Unie; je rovněž znepokojen tím, že hospodářské subjekty, u nichž OLAF odhalil zneužívání veřejných prostředků, nebývají automaticky vyloučeny ze smluv financovaných z rozpočtu Unie, ani jim nebývají uloženy finanční sankce; vyzývá Komisi, aby v nadcházející revizi finančního nařízení rozšířila působnost EDES s cílem zvýšit jeho účinnost;

41. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení a doporučení, která jsou jeho přílohou, Komisi a Radě.

Úterý 23. listopadu 2021

PŘÍLOHA K USNESENÍ

ZNĚNÍ POŽADOVANÉHO NÁVRHU

Návrh

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY

kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 ze dne 18. července 2018, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 322 odst. 1 této smlouvy, ve spojení se Smlouvou o založení Evropského společenství pro atomovou energii, a zejména s článkem 106a této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

s ohledem na stanovisko Účetního dvora,

v souladu s řádným legislativním postupem,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) V souladu s požadavky Evropského parlamentu a v reakci na bod 24 závěrů Evropské rady ze 17. až 21. července 2020 by měla být za účelem posílení ochrany rozpočtu Unie a Nástroje Evropské unie na podporu oživení před podvody a nesrovnalostmi zavedena standardizovaná opatření ke shromažďování, srovnávání a agregování informací a údajů o příjemcích a konečných příjemcích finančních prostředků Unie pro účely kontroly a auditu.

(2) K zajištění účinných kontrol a auditů je nezbytné shromažďovat údaje o osobách a subjektech, které v konečném důsledku přímo či nepřímo využívají finanční prostředky Unie ve sdíleném řízení a finanční prostředky z projektů a reforem podporovaných podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost [1], a to včetně údajů o skutečných majitelích příjemců finančních prostředků. Pravidla týkající se shromažďování a zpracování těchto údajů budou muset být v souladu s platnými pravidly pro ochranu údajů.

(3) V zájmu posílení ochrany rozpočtu Unie by Komise měla zpřístupnit integrovaný a interoperabilní informační a monitorovací systém, včetně jednotného nástroje pro vytěžování údajů a hodnocení rizik, který zajistí přístup k uvedeným údajům a jejich uchovávání, agregaci a analýzu a který budou všechny členské státy povinně používat. Tento systém by měl zajišťovat účinné kontroly střetů zájmů, nesrovnalostí, případů dvojího financování a nesprávného používání finančních prostředků. Komise, Evropský úřad pro boj proti podvodům (OLAF) a další vyšetřovací a kontrolní subjekty Unie by měly mít k těmto údajům potřebný přístup, aby mohly vykonávat své funkce dohledu nad kontrolami a audity, které mají provádět především členské státy, s cílem odhalovat nesrovnalosti a provádět správní šetření týkající se nesprávného použití finančních prostředků Unie a získat přesný přehled o jejich rozložení.

(4) Nařízení (EU, Euratom) 2018/1046 by proto mělo být odpovídajícím způsobem změněno.

PŘIJALY TOTO NAŘÍZENÍ:

Nařízení (EU, Euratom) 2018/1046 se mění takto:

(1) Článek 36 se mění takto:

[1] Úř. věst. L 57, 18.2.2021, s. 17.

a) v odstavci 3 se vkládá nové písmeno, které zní:

„ee) shromažďování údajů o osobách a subjektech, které v konečném důsledku přímo či nepřímo využívají finanční prostředky Unie;“;

b) v odstavci 4 se vkládá nové písmeno, které zní:

„cc) používání integrovaného a interoperabilního elektronického informačního a monitorovacího systému, včetně jednotného nástroje pro vytěžování údajů a hodnocení rizik, pro přístup k údajům o osobách a subjektech, které v konečném důsledku přímo či nepřímo využívají finanční prostředky Unie, a pro analýzu těchto údajů;“.

(2) Článek 38 se mění takto:

a) odstavec 1 se nahrazuje tímto:

„1. Komise vhodným způsobem včas zpřístupní informace o osobách a subjektech, které v konečném důsledku přímo či nepřímo využívají finanční prostředky Unie, přičemž použije údaje shromážděné v integrovaném a interoperabilním elektronickém informačním a monitorovacím systému zřízeném v souladu s článkem 129a.

Povinnost stanovená v prvním pododstavci tohoto odstavce platí i pro ostatní orgány Unie, pokud plní rozpočet v souladu s čl. 59 odst. 1. Pokud je příjemcem prostředků právnická osoba, uveřejní se informace o osobách a subjektech, které vlastní více než 15 % tohoto subjektu.“

b) odstavec 2 se nahrazuje tímto:

„2. S náležitým přihlédnutím k požadavkům na důvěrnost a bezpečnost informací, zejména na ochranu osobních údajů, se uveřejní tyto informace, které nejsou citlivé;

a) jméno nebo název příjemce finančních prostředků;

b) právní status příjemce finančních prostředků, totiž:

i) fyzická osoba;

ii) právnická osoba;

iii) veřejný subjekt nebo instituce;

iv) ostatní.

c) lokalita příjemce finančních prostředků, totiž

i) adresa příjemce finančních prostředků, je-li příjemcem právnická osoba;

ii) region na úrovni NUTS 2, je-li příjemcem finančních prostředků fyzická osoba;

d) částka, v jejíž výši byl přijat právní závazek;

e) povaha a účel opatření.“;

c) odstavec 4 se zrušuje;

d) odstavec 6 se nahrazuje tímto:

„6. Jsou-li uveřejněny osobní údaje, odstraní se pět let od konce rozpočtového roku, v němž byl na dotyčné finanční prostředky přijat právní závazek. Totéž platí pro osobní údaje týkající se právnických osob, jejichž oficiální název označuje jednu či více fyzických osob.“.

(3) Článek 63 se mění takto:

a) vkládá se nový odstavec, který zní:

„1a. Při provádění úkolů souvisejících s plněním rozpočtu členské státy shromažďují údaje o osobách a subjektech, které v konečném důsledku přímo či nepřímo využívají finanční prostředky Unie, a to v souladu s požadavky integrovaného a interoperabilního elektronického informačního a monitorovacího systému zřízeného podle článku 129a. Doplňující požadavky na používání tohoto systému v daném odvětví mohou být stanoveny v odvětvových pravidlech.“;

b) v odstavci 2 prvním pododstavci se vkládá nové písmeno, které zní:

„bb) shromažďují údaje o osobách a subjektech, které v konečném důsledku přímo či nepřímo využívají finanční prostředky Unie, a to pomocí integrovaného a interoperabilního elektronického informačního a monitorovacího systému zpřístupněného Komisí v souladu s článkem 129a;“;

c) v odstavci 4 se vkládá nové písmeno, které zní:

„bb) používají integrovaný a interoperabilní elektronický informační a monitorovací systém zpřístupněný Komisí v souladu s článkem 129a;“.

(4) Vkládá se nový článek, který zní:

„Článek 129a

Integrovaný a interoperabilní elektronický informační a monitorovací systém

1. Komise zřídí a provozuje integrovaný a interoperabilní elektronický informační a monitorovací systém pro přístup k údajům o osobách a subjektech, které v konečném důsledku přímo či nepřímo využívají finanční prostředky Unie, a pro analýzu těchto údajů, přičemž součástí tohoto systému je jednotný nástroj pro vytěžování údajů a hodnocení rizik, a zpřístupní tento systém účastníkům finančních operací a subjektům odpovědným za úkoly v oblasti plnění rozpočtu, včetně příslušných vnitrostátních orgánů ve sdíleném řízení.

2. Systém uvedený v odstavci 1 je založen na standardizovaných opatřeních ke shromažďování, srovnávání a agregování informací a údajů o příjemcích a konečných příjemcích finančních prostředků Unie pro účely kontroly a auditu. Tento systém umožňuje účinné kontroly střetů zájmů, nesrovnalostí, případů dvojího financování a nesprávného používání finančních prostředků.

3. Povinné informace shromažďované v systému zahrnují mimo jiné:

a) DPH nebo registrační číslo právnických osob;

b) vnitrostátní identifikační číslo fyzických osob;

c) právní status příjemce finančních prostředků, totiž:

i) fyzická osoba;

ii) právnická osoba;

iii) veřejný subjekt nebo instituce;

iv) ostatní;

d) zhotovitele, dodavatele nebo poskytovatele a subdodavatele;

e) skutečné majitele, pokud je příjemce, vlastník, dodavatel nebo subdodavatel právnickou osobou;

f) informace o tom, zda příjemce rovněž dostává státní podporu;

g) kontaktní údaje všech příjemců a skutečných majitelů.

4. Přístup k informacím v systému uvedeném v odstavci 1 má Komise, OLAF, Účetní dvůr a v případě členských států účastnících se posílené spolupráce podle nařízení Rady (EU) 2017/1939 Úřad evropského veřejného žalobce, jakož i další vyšetřovací a kontrolní subjekty Unie, včetně orgánu příslušného k udělení absolutoria, je-li to nezbytné pro výkon jejich funkcí.

5. Zpracování osobních údajů při provozu tohoto systému se řídí nařízením (EU) 2016/679.

6. Komisi je svěřena pravomoc přijímat v souladu s článkem 269 akty v přenesené pravomoci, kterými stanoví podrobná pravidla pro provoz a fungování systému uvedeného v odstavci 1, včetně pravidel pro shromažďování údajů a přístup k informacím uloženým v systému.“.

(5) V čl. 154 odst. 4 se v prvním pododstavci vkládá nové písmeno, které zní:

„dd) zajišťují shromažďování údajů o osobách a subjektech, které v konečném důsledku přímo či nepřímo využívají finanční prostředky Unie, v rozsahu odpovídajícím požadavkům systému uvedeného v článku 129a;“.

(6) Článek 269 se mění takto:

a) v odstavci 3 se první věta nahrazuje tímto:

„Evropský parlament nebo Rada mohou přenesení pravomoci uvedené v čl. 70 odst. 1, čl. 71 třetím pododstavci, článku 129a, článku 161 a čl. 213 odst. 2 druhém a třetím pododstavci kdykoli zrušit.“;

b) v odstavci 6 se první věta nahrazuje tímto:

„Akt v přenesené pravomoci přijatý podle čl. 70 odst. 1, čl. 71 třetího pododstavce, článku 129a, článku 161 a čl. 213 odst. 2 druhého a třetího pododstavce vstoupí v platnost pouze tehdy, pokud proti němu Evropský parlament ani Rada nevysloví námitky ve lhůtě dvou měsíců ode dne, kdy jim byl tento akt oznámen, nebo pokud Evropský parlament i Rada před uplynutím této lhůty informují Komisi o tom, že námitky nevysloví.“.

V …

Za Evropský parlament	*Za Radu*
předseda	*předseda* nebo *předsedkyně*